

1. წინასიტყვაობა

მასწავლებლების წინაშე მუდმივად დგას საკუთარი გადაწყვეტილებების მართებულობის დამტკიცების პრობლემა: რამ განაპირობა ჩემ მიერ ამა თუ იმ მიზნის დასახვა თუ თემის შერჩევა? სწავლების მიზნების განსაზღვრა და თემების შერჩევა სწავლებასთან დაკავშირებული პრინციპული გადაწყვეტილების მიღების ტოლფასია. არ შეიძლება მიზნების გადმოღება და მათი მორგება საკუთარ საჭიროებებზე, არც მათი დოგმატურად თავს მოხვევა რეკომენდებული. ნაცვლად ამისა, საჭიროა მიზნების დეტალური გამოკვლევა, ისინი უნდა ეფუძნებოდეს საღ აზრს და უნდა იყოს დასაბუთებული. მხოლოდ ამის შემდეგ - შესაძლებელია თქვენს მოსწავლეებთან ერთად - რეკომენდებულია თემებისა და სწავლების მიზნების წინდახედულად შერჩევა, მიღებული გადაწყვეტილების გაცილებით ფართო კონტექსტში განხილვა და შერჩეული თემების გადასინჯვა, საგანმანათლებლო ღირებულების თვალსაზრისით. აღნიშნული ამოცანა უპირატესი მნიშვნელობისაა, ვინაიდან შესასწავლი თემების სპექტრი ძალიან ფართოა მაშინ, როცა სწავლების დაგეგმვისა და თავად სწავლების პროცესისათვის გამოყოფილი დრო - შეზღუდულია.

ქვემოთ მოცემული ძირითადი კითხვები ემსახურება მასწავლებლების დახმარებას თემების შერჩევისა და მომზადების რთული პროცესისათვის თავის გართმევის საქმეში.

2. მიზნების დასახვასა და მასალების შერჩევასთან დაკავშირებული ამოცანა და ძირითადი კითხვები

2.1 ამოცანა

მასწავლებლები, რომლებიც დიდი პასუხისმგებლობით ეკიდებიან საკუთარ საქმეს, მუდმივად დგანან თავიანთი გადაწყვეტილებების მართებულობის დამტკიცების პრობლემის წინაშე. რამ განაპირობა ჩემ მიერ ამა თუ იმ მიზნის დასახვა თუ თემის შერჩევა?

სწავლების მიზნების განსაზღვრა და თემების შერჩევა სწავლებასთან დაკავშირებული პრინციპული გადაწყვეტილების მიღების ტოლფასია. არ შეიძლება მიზნების გადმოღება და მათი მორგება საკუთარ საჭიროებებზე, არც მათი დოგმატურად თავს მოხვევა რეკომენდებული. ნაცვლად ამისა, საჭიროა მიზნების დეტალური შესწავლა, ისინი უნდა ეფუძნებოდეს საღ აზრს და უნდა იყოს დასაბუთებული. მნიშვნელოვანია, მასწავლებელმა სწავლების მიზნები თავისი მოსწავლეების სწავლის პირობებს მოარგოს და მიუსადაგოს (იხილეთ თავი 1, სწავლებისა და სწავლის პირობები).

მას შემდეგ, რაც მიზნები უფრო ჩამოყალიბებულ და კონკრეტულ სახეს მიიღებს, საჭიროა, მათში ჩავრთოთ შინაარსობრივი ასპექტები. მაგრამ არა მანამდე, სანამ გარკვევით არ გვექნება განსაზღვრული, თუ რა დონეს უნდა მივალწიოთ შესწავლის საგნის შინაარსთან დაკავშირებით, ანუ მოსწავლეებისათვის გასაცნობ თემასთან დაკავშირებით. გაძლევთ შერჩეული თემა თქვენ მიერ დასახული სწავლების მიზნების განხორციელების საშუალებას?

სწავლების დაგეგმვის პროცესში, შინაარსობრივ ასპექტებზე მუშაობა რთულია და, ამავე დროს, საკმაოდ დროსაც მოითხოვს. ერთი შეხედვით მცირე ძალისხმევა საკმარისად გვეჩვენება, ვინაიდან სასკოლო პროგრამები, ამასთან დაკავშირებით, გვაძლევს მკაფიო და გარკვეულ მიმართულებებს და სასწავლო საშუალებები დეტალურ ინფორმაციას აწვდის მასწავლებლებს. თუმცა ძირითად ამოცანაზე პასუხისმგებელი თავად მასწავლებელია: იგი ძირფესვიანად უნდა იყოს ინფორმირებული და საფუძვლიან ცოდნას ფლობდეს იმ სფეროში, რომლის სწავლებასაც გეგმავს, საჭიროა ამ სფეროს სტრუქტურის შედგენა, მისი დაწვრილებითი შესწავლა, ანალიზი, კრიტიკული თვალთ შეფასება, თემებისა და სწავლების მიზნების გონივრული შერჩევა, საკუთარი გადაწყვეტილების განხილვა ფართო კონტექსტში, იმის შეფასება, თუ რამდენად იძლევა შერჩეული თემა დასახული მიზნების მიღწევის საშუალებას და ა.შ. აღნიშნული ამოცანა უპირატესი მნიშვნელობისაა, ვინაიდან შესასწავლი თემების სპექტრი ძალიან ფართოა, მაშინ როცა სწავლების დაგეგმვისა და თავად სწავლების პროცესისათვის გამოყოფილი დრო - შეზღუდულია.

ქვემოთ მოცემული კითხვები და მათგან გამომდინარე გარკვეული ქვეკითხვები ემსახურება მასწავლებლის თვითკონტროლს და მიზნად ისახავს მასწავლებლების

დახმარებას თემების შერჩევისა და მომზადების რთული პროცესისათვის თავის გართმევის საქმეში. რეკომენდებულია, თითოეულმა მასწავლებელმა ითანამშრომლოს სხვა მასწავლებლებთან და, შესაძლოა, მოსწავლეებთანაც.

2.2 ძირითადი კითხვები

მიზნების განსაზღვრისათვის:

- რა მიზნების მიღწევა მსურს?
- მოცემული თემის ამოწურვის შემდეგ, რა კომპეტენციები იქნება ყველაზე მნიშვნელოვანი?
- რამ განაპირობა მოცემული კონკრეტული მიზნების დასახვა?
- რა პრიორიტეტს ვანიჭებ ჩემ მიერ დასახულ მიზნებს (პირველადი მნიშვნელობის თუ მეორეხარისხის)?
- რა მიზნების მიღწევაა მოცემულ მომენტში მნიშვნელოვანი - მთლიანი კლასისათვის, ინდივიდუალურად მოსწავლეებისათვის, გოგონების და/ან ვაჟებისათვის?
- დარწმუნებული ვარ, რომ ჩემ მიერ დასახული მიზნები ემსახურება ჩემი მოსწავლეების ძირითად ინტერესებსა და საჭიროებებს? ჩემ მიერ ჩატარებული გაკვეთილი ესადაგება იმას, რაც ჩემს მოსწავლეებს ყველაზე მეტად აინტერესებთ?
- შესაძლებელია მოსწავლეების ჩართვა სწავლების მიზნების განსაზღვრისა და შერჩევის პროცესში?
- რა დრო (რამდენი გაკვეთილი, რამდენი კვირა) არის განსაზღვრული დასახული მიზნების მისაღწევად?
- რა მიზნები უნდა იყოს მიღწეული ყველა მოსწავლის მიერ, სწავლებისათვის განსაზღვრულ დროში (მოსწრების ძირითადი სტანდარტი)?
- საჭიროა თუ არა მოსწრების სპეციფიკური დონის განსაზღვრა ინდივიდუალური მოსწავლეებისათვის (სწავლება ინდივიდუალური შესაძლებლობის მიხედვით)?
- ვაძლევ თუ არა მოსწავლეებს ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების საშუალებას, ანუ, შეუძლიათ თუ არა მათ საკუთარ თავში დაჯერებულად გამოიყენონ შექმნილი ცოდნა?

- რაზე ვამახვილებ ყურადღებას სწავლებისას - შემეცნებით, პიროვნულ თუ სოციალურ კომპეტენციებზე?
- მაქვს თუ არა ნათელი წარმოდგენა მოკლევადიან და გრძელვადიან მიზნებზე, რომლებიც ჩემი მოსწავლეებისათვის, მოსწავლეთა ჯგუფებისათვის, ინდივიდუალური მოსწავლეებისათვის, გოგონებისა და ვაჟებისათვის უმთავრესი მნიშვნელობისაა?
- ნათლად და გასაგებად განვმარტე მიზნები?

თემებისა და მასალის შერჩევისათვის:

- რა თემა შევარჩიე?
- რამ განაპირობა ჩემ მიერ მოცემული თემის შერჩევა?
- როგორია ჩემ მიერ შერჩეული თემის სტრუქტურა?
- ჩემ მიერ შერჩეული თემა ესადაგება სილაბუსს?
- ჩემ მიერ შერჩეული თემის რა ასპექტები იქნება საინტერესო ჩემი მოსწავლეებისათვის?
- რა მხრივ უკავშირდება მოცემულ თემაზე სკოლაში შეძენილი ცოდნა სკოლის გარეთ შეძენილ ცოდნას?
- არსებობს კავშირი ჩემ მიერ შერჩეულ თემასა და რეალურ ცხოვრებასა თუ მოსწავლეთა გარემოს შორის?
- კარგად მესმის იმ თემის საგანი, რომელიც მე შევარჩიე? როგორ შემიძლია ავიმადლო ინფორმირებულობის დონე? მჭირდება გარკვეული კვლევის ან ექსპერიმენტის განხორციელება, ვიდრე მოცემულ თემას მოსწავლეებს გავაცნობ?
- რა სასწავლო მასალაა ხელმისაწვდომი ჩემ მიერ შერჩეული თემის კონკრეტული ასპექტების შესახებ?
- ჩემ მიერ შერჩეული თემა მისცემს მოსწავლეებს იმის საშუალებას, რომ მათ გამოიყენონ საკუთარი გამოცდილება, ცოდნა და უნარები გაკვეთილის მსვლელობისას (მაგალითად, მოსწავლეებმა, რომელთაც განსხვავებული კულტურული და ენობრივი წარმომავლობა გააჩნიათ)?
- ჩემ მიერ შერჩეული თემა თანაბრად შესაფერისი იქნება როგორც გოგონების, ასევე, ვაჟების საჭიროებებისათვის?

— შერჩეული თემა ჩემთვის საინტერესოა?